

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 11.

Volosko-Opatija u četvrtak 14. ožujka 1901.

God. 11.

Mir i sloga.

Pred trejestak let je naš narod po Istroj spāl kako cok. On je bil ne- bog talijanskoj gospode hlapac i devica; s njim su delali Talijani ča su oteli i kako jih je bila volja; gulili su ga do kosti, tlačili su ga, kako nemo blago, gnjavili ga da je bilo Bogu plakat; a ta naš tužan, zapušćen narod ni dal od sebe glasa ni truska, već strpljivo pod- našal palice kako i pas. S jednum be- sedum Talijani nisu našega kmeta ni držali za človeka, ki je stvoren na sliku i priliku božju, nego za sužnja ki se je moral za njih trudit i mučit, dokle su se oni od kmetskeh krvaveh žulji gostili i tovili.

Nego Bog svemogućni ni pustil da tako i naprvo ostane. Va našem puke našal se je ovde onde ki čovek, ki je počel budit naš narod, našlo se je na- šeh ljudi, ki su počeli skrbet za svoj puk, da i on dobije one pravice, ke mu po božjoj i ljudskoj pravice gredu. To je bilo Talijanom u oči. Videli su ako gre tako napred, da neće bit za njih dobro. Talijani su dobro znali, ako se naš narod va Istre probudi, da će bit za njih slabo, pak su zato počeli još jače naš narod pretiskat. Nego već ni bilo koristiti. Pritisnuto jače sve više skače. Mnogi i mnogi oprli su oči, pak su videli, ki njim je prijatelj, a ki ne- prijatelj.

I sada uzdišu Talijani za onemi blaženim vremenim, kada je po njihovu va Istroj „sloga vladala“ — to će reć

kada je naš puk još bil tako zaslepljen, da ni se podufal Talijanom, svojem tlačiteljem, zubi pokazat. I Krstić svako malo predika za tu slogu, pače moramo reć, da je to Krstić prvi punat, aš je više puti pisal va svojoj „krpetine“, da njigova stranka želi mir i slogu va Istre. More se prit pak do tega mira i slogi? Ne nikadmanj! O ja, do slogi mi bismo radi prit, ma do one slogi, kada bimo bili mi va Istroj ravni ale jednaki Talijanom. Za takovum slogum mi uzdišemo, a ne za onakovum, kakovu bi teli Talijani i Krstić, to je, da mi budemo Talijani delaju s nami, kako su delali od našeh starijeh.

Moremo bit mi za slogu s Talijani ki već govore, da nas ni skoro ni va Istroj? Z onemi Talijani, ki na puna usta govore, da je Istra talijanska zemlja, akoprem nas je va njoj dva treti dela? Aj bo! S takovimi ne želimo ni va cerkve bit. Neka Krstić pur predika slogu, ma ne talijansku slogu, nego onu, kako to žele božji i ljudski zakoni najme, da budemo s Talijani jednako- pravni, to će reć, va svem jednaki. —

Delovanje našega zastupnika Spinčića va bečkem parlamente.

Mi smo već dosada va „Narodnem liste“ prikazali interpelacije i predloge, koje je ovo leto učinil naš dični za- stupnik Spinčić va bečkem parlamente. — Nego Spinčić neprestano dela i na- stoji, kako bi našem narodu navlastito

mena su pak Grki, Cigani, Turki, Židovi, Madjari i drugi.

I Germanskega plemena su svi oni narodi, ki govore jezik, ki je neko- liko spodoban nemškemu. To su: Nemci, Englezi, Škandinavci, Holandeci i Danci.

II. Romanskega plemena su svi oni narodi i puki, ki govore slično talijan- skemu jeziku. Ti pak su: Talijani, Furlani, Francezi, Portugalci, Španjolci i Rumanji.

III. Slavonskega plemena su hrvatski svi oni narodi, ki govore slično recimo hrvatskemu jeziku. Semo spadaju: Hrvati, Srbi, Slovenci, Čehi, Poljaci, Slovaci, Rusi, Rusini i Bugari.

Sada zaustavimo se mrvicu, pak mo- zognjmo malo, va ko pleme i narod spadamo mi va Istre, ki ne govorimo talijanski.

Va germansko pleme ne spadamo, aš ne govorimo podobno nemškemu jeziku, va romansko pleme talijanše ne, aš ne govorimo slično talijanskomu jeziku. K Ciganom, Grkom, Turkom ili Madjarom svakako ne spadamo, aš ni ne poznamo njihovoga zajika.

Ostaje nam još slavensko pleme ili stablo, ko se deli na više narodi, kako smo prvo rekli. Va slavensko pleme spadaju svi oni narodi, kako smo videli, ki govore podobno hrvatskemu jeziku. I mi govorimo podobno hrvatskemu jeziku, zato i spadamo

siromašnumu kmetu va Istre pomogal. — Sjudite sami po delch. —

I. Spinčić za občine Kastav, Veprinac, Lovran i Mošćenice.

Na 26. febrara t. l. je naš zastup- nik Spinčić stavil va bečkem parlamente ovu interpelaciju na goveran: „Meseca maja i junija 1900 bilo je va občinah Kastav, Veprinac, Lovran i Mošćenice poradi svinjske kuge, službeno zaklano više prasac. —

Bilo je dokazano, da puno od teh zaklanych prasac ni bilo bolno od kugi tako da po zakone od 21/5-99 br. 81 imaju gospodari od isteh pravo, da njim goveran u vreme od 28 dan od kada su bili ti prasci zaklani, plati 95 po sto od vrednosti teh prasac. Skoro svi gospodari od teh zaklanych prasac su siromahi ki su se morali zadužit da ih kupe, pak nemoru čekat toliko vremena da njim goveran plati ča njim po za- kone gre. Za to se goveran pozivlje, da onem ljudem po Kastavščine, Vepri- našćine, Lovranščine i Mošćenićine, kem su va maje i junije 1900 bili zaklani zdravi prasci, ča prvo plati, ono ča njim po zakone gre i da se za buduće to malo hitrije događja. —

2. Za Istrane ki su bili stirani iz Transvaala.

Va sednice bečkega parlamenta od 4. marča o. l. pitali su Spinčić i Dal- matinac Biankini ministra predsjedata, ča je naš goveran storil za oni siromašni Istrani i Dalmatinci, keh su Englezi va mesece julije 1900, kako najhuje raz-

bojnike i prez nikakovega usroka stirali iz Transvaala, kada su morali pustit sve ča su bili s potom svojega čela privredili i prišparali. — Zvrhu tega su pak ti siromašni naši ljudi po pute iz Afrike va Ingilteru bili mučeni i gladom i smrdom tako da ih je po pute nekoliko umrlo. —

Ako pak goveran ni dosada, za tu stvar niš poskrbel, ča misli ministarstvo storit, da ti siromašni ljudi do- biju od Ingleža nazada va Transvaale puščeno i od Ingleža sekvestrirano pre- moženje?

3. Za občine Materija i Podgrad.

Na sednice od 5. marča pak je Spinčić učinil i predal parlamentu prešni predlog, da se občinam Materija i Pod- grad va Istre. ke su leta 1899 va de- cembre mesece pretreple od mraza velu škodu, od strane governa dā kakovu pomoć, kako bi občinari mogli naj- laglje i najbrže preporodit svoje od mraza uništene voćnjake. — Va tem predloge moli se vladu, da one obćine dokle se ne pomoru oprosti od plaćanja davka.

4. Zač se ne odpre narodna hrvatska škola na Voloskem.

Va sednice parlamenta od 7. marča je Spinčić pital ministre zač se na Voloskem ne odpre narodna hrvatska škola. — Mi ćemo samo va par besed reć ča je va toj interpelacije Spinčić ministrom rekali. —

Još novembra meseca 1897. je nekoliko roditelji iz Voloskega pitalo

PODLISTAK.

Ljudi i zajiki.

Svakako bi najbolje bilo, da svi ljudi na svete govore jedan zajik, onda bi se čovek i va najdalnjih stranah sveta čutil, kako da je doma. Ma temu ni tako. Na svetu žive mnogo i mnogo ljudi, ki govore preraslične zajike, a da jedan drugoga ni ne razumeju.

Pustimo narodi po dalekem svetu, pak pogledajmo malo okolo sebe, da vidimo kako govore naši susedi po Evropi. I tu ćemo nać više različenih jezik i govori. Da mi pripodobljamo ti zajiki, morda bimo našli mej njimi kakove sličnosti ali podobnosti. Nego mi nimamo za to baš previše vremena, pak radje pustimo neka nas poduče učeni ljudi, ki su okol tega mnogu uricu zgubili.

Ti učeni ljudi su pronašli, da va Eu- rope žive više različenih narodi, od keh vendar neki podobno govore. Takovi narodi, ki go- vore podobnim zajikom, su jih učenjaki i knji- ževniki nazvali šplošnim imenom jezikovno pleme ili stablo. Svako takovo jezikovno pleme deli se opet na više narodi.

Najveća jezikovna plemena va Europe su: Germani, Romani i Slaveni; manja ple-

k slavenskom plemenu, ili s drugim besedami govoreć, mi smo Slaveni. Dobro je! Nego to ni dosta reć, da smo mi Slaveni, aš Sla- veni su svi oni narodi i puki, ki govore slično recimo hrvatskem zajiku, tako su: Hrvati, Srbi, Slovenci, Čehi, Poljaci, Slovaci, Rusi, Rusini i Bugari. Svi ovi na- rodi su Slaveni, a kem od ovih narodi spa- damo mi? — Bože moj, svakako k onemu narodu, s kem najpodobnije govorimo. Mi bimo razumeli ku mrvu Čeha iliti Pemca, pak i Poljaka i Bugara, a i ku besedu od Ru- sina i Rutena i Rusina. Slovenca ale Kranjca razumemo prilično dobro, ma Hrvata pak najbolje. To će reć, da mi govorimo najbliže Hrvatu, pače moramo reć, da govorimo kako i on, samo malo drugačije zavijamo i rabimo ku te ku reć drugačiju. Ter se uža reć: Svaka vas ima svoj glas. Ma to neka nas ni najmanje ne muti. Rovinjež zavija drugačije od Triještina, a Furlan od Napulitana, da ih više puta ni pravi Talijan ne razume, pak svejedno i Rovinjež i Triještina i Furlan i Napulitan, reć će, da je Talijan, aš da talijanski govori. I pravo ima!

Tako i mi. Ako baš ne govorimo čisto kako recimo Hrvati va Hrvatskoj, va Bosne i druge, al svejedno govorimo njim jako slično i najbliže, i posve dobro razumemo njih knjige i gazet, zato moramo prez straha

reć, da i mi govorimo hrvatski i zato smo po zajike Hrvati. Buduć pak mi bi- vamo va Istroj, to smo istarski Hrvati.

To smo napisali za to, zač ima puli nas ljudi, ki rado govore, da mi nismo Hr- vati, aš da ne bivamo va Hrvatskoj. To ne valja, Ni naši susedi va Istroj, ki govore talijanski, nisu iz Italije, pak svejedno se sami zovu Talijani, pak im jih tako zovemo, aš je njih materinski zajik talijanski. Oni su istarski Talijani, kako smo mi istarski Hr- vati. Va Istroj najde se i Nemaac. Oni nisu morda ni va sme videli nemškega cesarstva, pak svejedno ih mi zovemo Nemci, aš je njih materinski zajik nemški. Bdnuć je pak naš materinski zajik hrvatski, kako smo prvo vi- deći, to smo mi Hrvati, ako i ne živimo va Hrvatskoj. A ča da rećemo pak od oneh, ki na puna usta govore da oni ne govore hr- vatski nego kastavski, lovranski, buzatski itd. To je tako bedasto rećeno, kako da bi nam rekali jedan Talijan iz Poreča, ale Rovinja, ale iz Pula, da on ne govori talijanski nego parencanski, rovinječki, ale pak puležanski. mi bismo se takovemu čoveku u oči nasmeli, kako se vas pametan svet smeje onem, ki deju, da ne govore hrvatski, nego lovranski ali kastavski. — Bože sveti, kada ćeš nekem ter nekem razvedlit, pamet.

goveran, da se za njihovu decu, 54 na broje, odpre na Voloskom hrvatska škola. — Nakon skoro dve leta prišal je z Trsta odgovor, da se na Voloskem nemore odpret hrvatska škola zač da je v Opatije već jedna hrvatska škola i da deca z Voloskega moru lahko po v Opatiju va školu. — Proti temu stori se je na 31. oktobra 1899 rekurš na ministarstvo. (Ta rekurš ni do dananas prihla va Beč!). Va tem rekurše reklo se je, da se na Voloskem ne pita novu hrvatsku školu, nego samo paralelku s hrvatskem zajikom, tako da more svaki roditelj poslat svojga otroka, če va talijansku ale pak va hrvatsku paralelku. Po artikule 19 državne fundamentalnega zakona imaju pak roditelji na Voloskem pravo, da zahtevaju za svoju decu hrvatsku školu. — Još se je reklo va tem rekurše, da kada se je leta 1894. v Opatije odprla samostalna talijanska škola, da se ni pomiselo ni govoro za to, da već toliko let obstoji na Voloskem jedna talijanska škola. Polag tega da e. kr. zemaljsko školsko veće va Trste ne postupa zakonito. —

Zvrhu tega rečeno je va rekurše da v Opatijskoj škole ni mesta za Volosku decu, da Opatija ka ima svoju administraciju nemore bit prisiljena zidat za volosku decu školu, a opet da Volosko ne more v Opatije za svoju decu škole zidat.

Za svem tem da je ta rekurš bil pečan va Trst na 31. oktobra 1899. vendar ni do danas prihla nikakov odgovor. Za o Spinčić pita ministarstvo je li mu znano, da je ta rekurš na ministarstvo bil učinjen va pravo vreme i ako je pripravno odlučit da bude na Voloskem odprta hrvatska škola, kako to zakon zahteva. —

Tako vidite dela Spinčić za istarski puk i za njegove pravice. A Benatić, Pulizini i Rico? Oni pitaju va parlamentu ministra pravdi zač je bil sekvestran terščanski židovski „Piccolo“, ki je pisal, da je Istra v Italije. A, ča čete reć na to rukavački Kalabrezi? Vaši deputati bi hteli, da moru oni slobodno reć i pisat, da je Istra va Italije! Benatić i Pulizini pitaju još ministra, da zač nisu svi žandarmi v Istre Talijani? Oni računaju, kad je Istra v Italije onputa moraju i žandarmi bit Talijani. Siromaki ne puste, da budu naši ljudi nanke žandarmi. Svakamo bi hteli svoje Kalabreze zatue a naši neka gredu truhom za kruhom. Ki ima samo zerno soli va glave more lahko videt ki dela za istarski puk a ki proti njemu. —

Dopisi.

Iz Bregi. Za reć Vam istinu gospodin urednik, mane je strah nanke pisat Vam zač se bojim, da čete mi reć da sam maćak pak da, mi ne verujete niš. — Za pravo reć ja sam bil dosada „maćak“, ma sam spoznal, da sam na krivem pute, pak se nadam, da čete Vi i drugi naši domorodci rado prijet va svoje kolo jednega skrušenega grešnika. — Kad su bili zadnji put balotacijoni Krstić i Sločarić su v noći i vadno po našeh kućah pohajali i strašili, da nas misle Hrvati prodat pod Hrvatsku, da čemo plaćat od kokoši od ponestri od ženi, da zato moramo proti Hrvatom glasovat i zibrat za deputate Istrane. Mi siromaki — nismo od nijednoga čuli nikakove besedi pak smo misleli da je to sve istina ča nam Kerstić govori i sto-

rii smo kako je on htel. — Sada pak vidim ja podpisani a više i drugi, da su nas prevarili. Mi smo glasovali za Talijana Benatić, kemu je svejedno al se zovemo Slovinci, al Hrvati samo da budemo svi Talijani. — Ja, po moju grešnu dusu, nemorem bit Talijan, nego al sam Slovinc al istarski Hrvat ča je svejedno. Vidim pak da je Talijanom svejedno al rećeš; da si Hrvat (a to i sam po zajike zač hrvatski govoro) al Slovinc. oni ti vavek reću da si „ščavo.“ Kerstić nas je dakle prevaril zač on je govoroil da čemo imet svojega slovincoga deputata a sada imamo Talijana ki nam Hrvatom i Slovincem govori, da smo ščavi. Dobro nam stoji. Kad smo tovari budimo. Pita se samo ki će se još pustit varat. Ja neću za segurno!

Kožul.

Iz Bračane (Sovinjak). Molim vas gosp. uredniče, da bite mi dali malo prostora u vašem dičnem listu, zakaj meni bi drago bilo da oni ki budu šteli Vaš list, da znaju kako je pul nas finilo pustno veselje:

Kako po svuda tako i pul nas je šolit na dan pusta delat maškare, pa da se ta šolit ne zatare izabrali su se četiri, da se maškaražu. Izabrali su se pak deboto kako da se je njih šlo s feralom po dnevu izbrat. Izbrale su se same podrepnice talijanske, a to su vam bili Ninić Brnozov, Tončić Bombićov, Matičić Fiškali i Matijo Beneš, a taj zadnji znamo da ne diše znami, ali ono večer, moramo reć, da je bil pametiji nego oni drugi. U večer plesali su puli Brnozo, a mi iz Bračane smo šli u Sovinjak popit maštaleticu vina, kada tega siromaki doma nimamo. Kada smo se vrnuli iz Sovinjaka, smo šli pogledat va Brnozovu ližu, da vidimo, kako oni trnili plešu. Kako smo mi prišli u ližu počeli su tulit: „E viva!“ i kako smo na to zakričali „Živio“, skočile su one podrepnice i pobrali ručice iz voza, kosire, molete, paleta i puhalicu, da te nas vaje ubit. Najgori je bil Zvane Brnos, on je skakal i tresal, a senako ni mogal nič storit, zakaj morebit da je imal puno srca, ali brageš imal je prazne. Za njim valje Fiškali, to je onaj, ki se zove Mate Jerman. On je delat čuda vremena na Kantrići, mej Kastavci, pak da se ni mogal tamo od Kastavci navadit bolje svoj narod rišpetat, zato mi ga preporučujemo, da ako bi još tamo pošal delat, neka na njega paze kakov će se tamo pokazat. I Tončić Bombić zna lepo rišpetat svoj narod, ali njemu nije niži zamjerno, zakaj oni ki nezna svoje držat, nezna ni svoje ni tuđe rišpetat. Brižan Tončić on ne vidi nanka do punte od nosa, ali ča njemu neki drugi odpret oči, a za njega će kapaceo bit kasno. I oni talijanski frat od Benežo je pomagat delat funkcione, nego škoda da je sam u konventu, a on se štima, da je njegov lajko Bazgon blizu njega. Taj brižan frat je bil počel iskat Hrvate, ma je bil našal brzo jenega trdega. Kada se je njemu oglasil Piero Beneš i rekal: ja sam Hrvat i ako češ kaj odi simo, valje se je „frat“ spravil u Konvent. Čudimo se onemu kanoneru ki nas je pozival van na vrata. Mi ne verujemo besedam, aš čelo čoveka pokaže, on je rekal da ni ni za „Viva“, ni za „Živio“, stem mi neznamo kaj je on, ali njega čedu njegovu fati pokazat. Neka je bilo kako je bilo, nam nisu mogli ono večer nič storit. Sada vas lepo pozdravljam; drugi put ča Vam se još oglasit.

Ča piše „teta Jambrožija“.

Očito je, da se je va Krstiće neć zvodilo. To nam najbolje pokazuje njegovu „teta Jambrožija“ od zadnje subote. Izgleda kako da ima žutenicu, tako je žuta, bleđa, mljohava, i ako znamate van ono blato, kega je vavek puna, nećete va njoj nač ni trošice ka bi ča valjala. Sudite sami.

Krstić se preporučuje: „Teta“ piše pod križom, s kakovem je ono pred nekoliko let Krstić svoju ženu prevaril, da je va Arbanaseh umrl neki Petar Marušić. Mi ne znamo ki je bil ta Petar Marušić, ali sućeš po Krstićevoh besedah, moral je bit ča i on. No ta čovek je sada mrtav i mi čemo ga pustit na mire, zač nećemo da bu-

demo kako Zadrani, ki su gledali, kako bi se vendikali nad mrtvim doktorom Klačem. Ali ih je onputa Krstić poštono ošibal. On je va onoj prilike napisal od njih va svojoj „teta Jambrožija“, da za njih ni niš sveto, moralno im je čuvstvo izrađeno, govore pogrdama, hodaju po blatu . . . socijalni reptili! . . . (Ohe le pare signor Zilotto, podesta di Zara?) Danas već ne bi tako napisal, zač ga nebi pustil Campitelli. Boše moj, ča store prokleti beći! Ali pustimo to. Najlepše je va tem pisma pod križem ono kega Krstić diže ruki prema nebu i zaklinje teća pokojnoga Marušića, da neka se v raje sjeća i njega, Krstića, ki da se va Istre bori . . . A jok šor Krstić, teško da bu to ča pomoglo, zač svi znamo, da prošteno je svima, svima . . . samo nije izdajci! . . .

Krstić i socializam. Svi se spamećjete, kada je ono Krstić bil veli socialist. Od tega vremena, nisu ni dve leta! K njemu je va ono vrijeme prihajal na Matulje kapo od istarskeh socialisti Kristan, i onde je puli njega na 25. augusta 1898. leta držal velu socialističku prediku. Krstić je onputa učil: Svi smo mi ljudi jednaki, i zato ne sme imet ni jedan više beći od drugoga, nego svi jednako. A sada se ta isti Krstić jadi na socialiste ovako: A viš ti malo te šlore socialiste, oni bi mi oteli zet moji kruto prišparani soldimi, i oteli bi, da grem rabotat, kako i drugi! A znate vi zač je on sada proti socialistom! On je sada proti socialistom zato, zač je dobil od Campitella beći, za smučevat naš puk po Istre, pak ga je strah, da bi ti beći moral razdelit mej druge socialiste. Šegav je on.

Krstić i talijanski deputati. „Teta“ piše: Dok Spinčić šepuklja, naši, to ča reć talijanski deputati — delaju. A ča delaju? — muštarda delaju. Pak ča bi oni delali, kada ne znaju brižni ni govoro. Oni da su govoroili proti klauzuli od vina — oni?! Biankini, on dični Hrvat iz Dalmacije, on već leta i leta proti njoj grmi, altroke talijanski deputati. Pak ki je činil, da se je ta klauzula storila? Bartoli i Rizzi a to su oni storili za to, da se ne zamera Talijanom va Italije. Justo s njihovimi glasi se je učinil ta ugovor. Altroke floće.

Krstićeve laži imaju jako kratke nožice. Teta piše, da je va parlamentu Benatić napal na našega gospodina Spinčića, i da mu je rekal da žive od laži. Na to, da su tobože svi počeli vikati proti Spinčić, ki da je moral prestat govorit, aš da su gospoda bili sitni njegovoh laži. Mi bismo mogli tu Krstićevu laž zatue va njegovu nečisto grlo već samim „Piccolom“ v rukah. Taj talijanski list pisal je naime o tom prilično pravo, ako i ne justo va svem istinito. Ali „Piccolo“ je znal da ča tisneć i tisneć od njih, ki njega čitaju, nač ča god va nemških fojeh — pak ga je bilo strah, da ga nebi njegovi ljudi čapali va laže, i za to se je i držal, koliko mu je bilo moguće istini. Nego Krstić, ki zna posve dobro, kako oni njegovi maćiki ki čitaju „teta Jambrožiju“, prime sve za golu istinu, ča njim on blekne, i da nikada ne pitaju, jel ovo ili ono pravo ili nije, napisal je tu celu stvar onako po svoju, samo da more malo one svoje žuč zisipat na našega vevrednoga zastupnika gospodina Spinčića. Da pak naši čitateљи točno znadu, kako je to bilo, zet čemo v ruki protokol od one šeduti, da svaki vidi, kako Krstić bedasto laže. Neki, kako ga „Edinost“ s Trsta zove Malfatto, deputat z Tirola izpuknul je jedno dve tri bombe proti goveranu, a to za to, zač da goveran ne da Talijanom univerzm i neke druge stvari. U tom je neć rekal i proti pazinskom gimnaziju. Na to se je stal gospodin Spinčić i rekal je, da se Talijani nimaju ča tuzit, oni i onako imaju sve ča te. Lepa je ta, oni pitaju da ujim sestori va Trste universa, dok va tem istem Trste, nebogi Slovinci, keha ima va Trste preko 20 tisuc, nimaju niti jedne svoje školi, a va Istre ima preko

18 tisuc nebogo slovenec deca prez školi. I još bi oteli imat univerzu. Na ovo nisu znali Talijani ča da odgovore, već su ostali z obeseujm nosom. A za talijanski gimnazij va Pazine rekal njim je, da je va njem puno deca, ka nisu mogla napredovat va hrvatskem gimnazije, pak da su od naše školi preskočili tamo, i da ih pućaju napred. Na to je Benatić skočil i rekal da to ni istina. A gospodin Spinčić njemu: — Ako vi govorite, da ovo ni istina, onputa ste lažnjivač, a najviše je Benatia zapeklo, kada ga je gosp. Spinčić pokazal svem deputatom i rekal: — Vidite, to je on gospodin ki je rekal, da ale živ, ale mrtav, da on mora poč kako deputat va Beč — a na to su gosp Spinčić drugi deputati silno pljeskali. Tako je vidite ta stvar hodila. In tanto Benati je pred celem parlamentu dobil da je lažnjivač, a to je za njega jako sramotno. A znate pak zač je Benati ono dva tri puta završical va Parlamentu? Za to je završical, zač je mislel, da ča drugi dan svi foji o njemu pisat, pa da ča se sporadi tega ka bogata Bečanka va njega namurat. Zač valja da znate, da je Benatić grđ, kako fit od kuće. Pak i to mu je škrokalo — zač se ni nijedan za njega ni skomponil, ako ne Krstić va onoj svojoj gnjiljoj „teta Jambrožija“ i on abrejski „Piccolo“ va Trste.

Miriditi i Midiriti. Krstić piše! A ja — ja nisam izdajica hrvatske naroda, ja sam Arbanas. Moji stari — tako poveda Krstić — bili su Miriditi, ki su pobegli va Italiju, pak ih je neki Rizzo činil prit va Zadar. Ti Miriditi da su od vavek živeli va velikoj slogi s Talijani va Zadru. kem da su oni danas desna ruka proti hrvatskemu partidu. Za se pak govori Krstić, da je pravi Miriditi, to ča reć potomak Skenderbega Jura Katriotiča. To je vidite sve izkrivljeno. Dva su plemena od Arbanasi prišli va Dalmaciju, pak se nastanili blizu Zadra. Jeno pleme zvalo se baš onako, kako Krstić piše Miriditi. Bili su to va istinu potomci slavnoga Skenderbega, ljudi vredni čestiti i valjani. Ti Miriditi samo da su prišli va Dalmaciju, valje su uzljubili tu zemlju i naučili se hrvatski i z vremenom su se posve zmešali z onemi Hrvat va Dalmacije i sami su se rado priznavali da su Hrvati, a takovi su ostali do dana današnjega — to su upravo korenike, keha nebi obrnuli svi Kampitelli ovega sveta.

Nego s tim plemenom došla je va Dalmaciju i jedna gomila druga ljudi. To su vam tako zvan Miriditi, iliti Liziriti. Ti Midiriti bili su od vavek nestalni ljudi — a izdajstvo njim je nekako va krv prešlo, tako ih vidimo sada s Hrvatima sada s Talijani. Ti Midiriti ne samo da nisu potomci slavnoga Skenderbega, već se zna da su njihovi starjeji slavnemu Katriotiču lušturali postoli, i da su puli njega imeli onu imprežu, ku je imel do sada Ekman v Opatije. Sada se pita kako spada Krstić, dali mej Miridite, ale pak mej Lizirite?

Al Campitelli l'ardus sentenzial!

Krstića su cepili. U zadnjog „teta“ od 9. marča 1901. piše Krstić da va njegovoh žilah ni nikada tekla hrvatska krv. Ljudi božji, koliko se je otelo, dok je on prihla od te ideji, najme da va njegovoh žilah ni nikada tekla hrvatska krv. Tako je na priliku leta 1892. kada su ga ono va Grace stenfali za duhtora cali grad stavil soto s ovra vrišćne i zijajće, da je on pravi Hrvat, i prisegoval se je da živega Boga, da ča takov vavek oštat. I va istinu mi smo videli, kako su ga iz Reki sfratali a to poradi tega ča je bil veli Hrvat ali i veli knuedijant, mi smo videli, kako su ga Kastavci dočekali, videli smo našega vrednoga Mirotu, kako ga zimlje k sebe na prespanje. Pak ga vidimo leta 1895. kada u družtvu z Nemci nazdravlja pok. Dra Starčeviću i vidimo ga leta 1896. kada on va tadašnjog „teta Jambrožija“ očito piše, da je on „dalmatinski Hrvat“ — da je njemu „hrvatsko ime sveto“, da je došal va Kastav va „maćicu hrvatsku va Istri“ i tako dalje i tako dalje. To je duralo kako smo već rekli, negde do aprila, maja 1896. U to vreme šal

je Krstić va Pered stazaru Campitelli i ponudi mu se jer, da neka ga zame va službu za smučevat puk v Istre. Kada su se pogodili na plađu opatua mu je rekao Campitelli: Ma vi ste bili do sada pravi i veli Hrvatina! — A Krstić njemu: — Istina je, bil sam Instrumir. A Campitelli njemu: — Ma odsada morate bit Talijan i to pravi Talijan. — Pak dobro bit da Talijan, rekao je Krstić. — A kako ćete to storit? — A lopo, rekao je Krstić, pustit ću neka me Talijani cepu. I va istinu, Krstića su Talijani cepili i od onega vremena on je postal tepal Talijan. Nego za nesreću, ta talijanski cep ni se bil još pravo čapal, zač mi vidimo Krstića, kada leto dan za tem piše veleuč. gospodinu doktoru A. Stangeru načelnika va Voloskem ovo pismo:

„Obzirom na nas današnji dogovor za „hvaljujem Vam, što mi podadoste priliku, da vam izkažem moje izvorno čuvestvo „Hrvata. Uvjeravam Vas, da od danas biti „će moja prva i zadnja dužnost „da budem na korist našoj Hrvatskoj stvari „da, biti ću Vam brat po krvi i srcu. Zdravstvujte.

Matulji, 25. studena 1897.

Dr. Krstić.

Kako se iz ovoga pisma vidi Krstić ni još bil posve dobro cepljen, još je bilo va njem zmešano nekoliko nekadanje njegove hrvatske krvi. Pravo i potpuno se je on cepil puno kasnije, naime kada mu doktor Stanger ni otel dat tisuće fljorini kehl je od njega iskal. I sad se more reć, da se je Krstića posvema čapal talijanski cep, zač on već plaća dragovoljno multu za svaku hrvatsku besedu, ka mu pobegne, kada je meš Talijani. Tako je ta stvar tekla i zato Krstić nima pravo, ako govori, da vanjegovih žilah ni nikada tekla hrvatska krv. Tekla je i kako je tekla, ali su ja splašile stotaće, ke mu dava Campitelli e compagnia, da more smučevat naš puk po Istri.

Krstić predika moral. Ne čuće se — neki dan je padal blatan daž, zač nebi i Krstić predikal moral! Krstić se tuži, da smo se mi va našel paćuharijaj još i rugali sa Stinom. Ni istina, da smo se mi rugali sa Stinom. Zač mi smo, kako će se Krstić dobro spamećevati va „Narodnem liste“ od 22. pr. m. odsudit svakovnu barufu, a ako smo se malo pošalili, to smo si mi po našem sude mogli zet tu malu, slobost. Bože moj — mi smo Hervati, a Stin je „Slovenac“ — planinski Hrvat — dakle brat — pa zakaj ne bimo mi s ljubim bratcem malo spasa naredili. Hudić, to ni nobena hudobija, će smo dijali, da je naš Jonže štrinajst jajc požeru! Nego tu bismo imeli opazit dve stvari. Prvo, da neka Krstić ne trubi onako na sva usta da moje paćuharije piše gosp. Car, ki je od barbe Tončića najmanje tako odaljen, kako je Krstić od šira Ambrožine! Drugo: Kako to, da Krstić, ki se je toliko zgrozil nad tem ča je Stin bil malo ogreban, ni se ni škompnil, kada su on leto 1896. Talijani va Lošinj na tih mire zaklali onega nebezoga Ostromana? Neć se ni ni škompnil kada je on Špakaroba neki dan va Lovrane o pol noć razbojnički iznenada napal jednega vrednega našega mladika, ki je bil k temu još i dišarman? A! Neka odgovori ako je kapac.

Krstić i gosp. Ružić z Reki. Mi smo neki dan va našem „Narodnem liste“ štampali jedno pripisano pismo od g. Ružića z Reki, va kem je stalo, kako se je g. Krstić temu gospodinu nujal, da će i kako branitelj protustranke delat za njega, za g. Ružića, ako mu gosp. Ružić da 500 fljorini. Krstić je sada stampal va „tete“ jedno pismo na gosp. Ružića, kada mu govori, da je to „smešna kleveta“, zač da ne bi bil ni odvjetnik Thierry, a ni pomorska oblast pristala na ono, ča bi bil Krstić s njim sklopil. A viš ga, kako se šepavo brani. Ki je goveril o tem da li bi pomorska oblast bila pristala ili ne, glavno je ono od onih 500 fljorin. Krstić je za njimi hlepil — njih je on otel imet, a za kakovu „predhodnu omo-

logaciju“ maril je on kako i za lanjaki sneg ili da se bolje izrazimo: Da mu je na jedno rečeno, gosp. Ružić dal onih 500 fljorin on bi ih bil stavil lopo va žep i bi bil gledal, da ne reče niš, ča bi bilo moglo bit na korist stranke, ku je on moral kako pošten prokurator pošteno i živo zastupat. Eto — to je sve. A je to pošteno? Na ostale uvrede, ke je Krstić va istem pismu izrgal na g. Ružića odgovoril je g. Ružić ovim pismom: Dr. Ivanu Krstiću trgovca vinom na veliko, Matulje. Ovdje mi kaže svaki pošten čovjek, napose veleučena gospoda Dr. Andre Bakarčić i Erasmo Barčić, da bih ja Vašoj osobi odviše časti izkazao, ako bi se osvrnuo na lažno i besramno Vaše pismo, koje ste se drznuli objelodaniti va Vašem smradnom listiću dne 17. t. mj.

Potvrđujući ovim moje pismo od dne 3. t. mj. u svoj cilijni, prekidam s vama kano i svi ostali čestiti i poštenu ljudi i najmanji dodir. Na Rieci, 22. julja 1897. Gjuro Ružić v. r.

Slovenec sem! Za tem sledi jedno otvoreno pismo na našega g. urednika. To pismo je napisal Krstić a podpisal ga je Stin, ma sastavljeno je tako, da mi se čini, kada ga čitam, da poslušam Stina, kada lupa sekirom po glave od vola. No glavno je to, ča on govori, da je „pravi Slovenec“. No hvala Bogu, a mi ki smo već misleli, da smo već za urek zgubili našega lepega debejana. Dakle tako:

Slovenec sem — Slovenec sem —

Tako je mati d'jala

Kak dete pestovala.

Nego sve mi se čini, da je i naš Stin onako jedan sledić cepljen na talijansku divljaku. Bašta ćemo videt.

Lovranski rogi. Već nisu bili puno vremena na dnevnem rede. Ja sam već bil za njih skoro po svem svoga pozabil. Ja sam računal, kada su va Lovrane neka gospoda i neke gospe od „fameje“ kuntenti nosit ih neka im budu — ča će to mane. Nego zadnja „teta Jambrožije“ me je spametila na ti davni „ornamenti della re špetabile fameja de Lovrana“. Va toj „teta Jambrožije“ je naime nekakova korespondenca od Laurane, va koj je stefano toliko tega, da najzade ne znate ni sami o čem je onde govor. Tako je onde napisano da je neka devica ale „koga“ imala dete, ko da je Kogoma krstil Ciril, a okole toga Cirila je toliko puta spomenjena Ungaro-Krovata, da bi čovek mogal pomislet, da je Ungaro-Krovata kriva, da je to dete prišlo na svet. Ja sam alimeno tako razumel, a ako je ki drugačije razumel, to još neće reć, da je taj isti studijani od mane. No recimo, da sam ja krivo razumel, naime da ni „Ungaro-Krovata“ kriva, da se je rodilo ono diete, nego da bi bil ki drugi temu kriv, kako na priliku Vranocle, ale pak Kogoma, dokle je ono bil udovac, ča mislite, da bi se svet temu jako čudil? Mō bi — svaki bi rekao: A bome, ter ni ni prvi ni zadnji — on prvi je stari mladik, on drugi udovac — pak ki će mu ča. Jedini ki bi imel proti temu ča, bil bi plovlan lovranski, ma mi znamo, ke lu non gvarda per sotil, a to nam je najbolje dokazala ona fritaja, ku je ono pred neko leto storil va njegovoj kuće Minjinjanji. Ono vidite, ča je Minjinjanji učinil bilo je i kako sramotno. Zač onda ne samo da se je rodil Ciril, već je šira mujer dobila neč, va čem je do onega vremena bil barba Jure pravi specialista. A brižna Izabrutta, onako lepa pak s onolikemi rogi, kehl njoj je kapelica dala! Imeli bismo još jednega podešt, kega mi svi poznamo i ki je imel već do sada dve ženi, pak mu je druga imale lepu čast da njoj je devica prinela na dar jednega maloga Garibaldinca, češ bože ljepšega. To su vidite publikil škandalil kehl ne treba skrivat, zač neoženjenim ljudem se puno tega oprostil, ča se oženjenim nikako ne bi moglo oprostil. Dunke, non regge l' esempio sinjori Rogoviči, ono ča vi pišete va „teta Jambrožije“, va onoj krpe ku piše Krstić — on Krstić, ki sa svem tem da je oženjen, ima svojega Cirila gore pulil „Turak“ na

Kastavšćina. Za to ćete bolje storit da mi čite i de ne tičete neke stvari, va kehl znate da se morete opec.

Tita Weisberger, Matijo Bivanda i Soto oficjal od Omišlja. Ki tri tipi! da ih greste s feralidom iskat ne biste ih onakoveh našli. Ki su to pišate vi? Grantešite! grantešite! Da vidimo prvoga — Titu Weisbergera. Ki je ta Tita Weisberger? Ta Tita Weisberger pobira po Bodulje straci za rečku fabriku od karti. On sam piše va „Tete Jambrožije“, da mu je otac Niemac, mat talijankinja istranka — on sam govori „da sam nema koje narodnosti je i koju da izpoveda“ — zato on najvoli vapit: „Viva la Spagna, dove che se magna!“ Ste ga čuli? Ala je zapućen ta šior Tita! Ča treba, da nam on poveda, da ne zna ke je narodnosti. Ter mi to znamo i prez njega. Molim vas: otac Nemač, mat Talijanka, ded morda Francez, ki vrag ćete da pride vanka od te misianci, ako ne ča god bastardeja — ni miš, ni tić. On more vapit: „Viva la Spagna“, a ako će magari i Viva Portugal — ma mi drugi, ki znamo da su nam oti hrvatski govorili, ki znamo, da su nam i materi hrvatski govorile, mi ćemo iz svega srca, i iz sve duše zavapit: Živila naša domovina! Živio naš lepi materinski hrvatski jezik! a stu capio Tita Stracer.

A Matijo Bivanda? To vam je pravi Matijo — on je impiegan va nekoj fabriki od biri, pak si morete pomislet, kakove moru bit one korespondenci, ke ta Matijo pošilja „teta Jambrožije“ valje iz Paragvaja. Te korespondencije vam jako smrdje po bire — vidi se, da se je poštovani Matijo dobrahmo nakiril prvo, nego je zel lapil da napiše ono pijanu bedastocu. O čo, Matijo, čuvajte se biri, da ne dobijete „delirium tremens“, zač sudeć po onoj vašoj korespondence, reć bi, da mu niste dugo.

A sotoficjal z Omišlja? Joj mane kako me je febra treslo od straha, kad sam čital ono njegovo pismo z Reki. On sam sebe zove da je Lion — Lav — skuzajte, ako je malo. On se jadi na omišalškoga plovana — on i preti teme gospodinu plovanu, da će ga namlatit kada doma pride. Ja već vidim toga sotoficjala, kako već va Omišlju maše sabljom v ruka. Oranj, pič, pač, ala — udri. Brižan on gospodinu plovana z Omišlja. Ala je brižniji on fanfanor od sotoficjala. Fić, fić, fić — vele brageši — a malo kuraja — to je vidite ta omišaljski maćak, kemn ćemo benj mi na rep stat, neka se samo još jedanput javi, ako ima obraza.

Krstić je namuran va opatijske provazi. Ne bi te verovali, kako je ta fantina zaljubljen va opatijske provazi. Vavek su mu na zajlike — vavek. Dio mio, che gusti, che ga quell' omino. Pak i jelož je na neka dva gospodina, za kehl misli da te mu prezet imprežu za ispraznenje fonji. No neka se ne boji, oni mu neće za sigurno va tem konkurencije delat, jedno za to ča on ima za ta posal sovenic od Campitella, pak će s tim laglje vanka prit, a drugo, ča su ona gospoda već polomila sve pumpi, ispraznjuju on razrompotanu provazinu, ka se zove „teta Jambrožija“.

Barba Tončić.

Tinjanske paćuharije,

Mažji misec je pišal, pak mački gredu od kuće lo kuće, da biju ča našli. I vero va zadnjoj „mačjoj“ bi reć, da su ništo našli. Bi bili još i više našli, da nisu pobegli. Ala da ste ih vidili, kako su bižali! Čete reć, a zač su bižali? To vam je bilo tako. Naša vridna čitalnica je imala veselien. Pozvala je da pridu na tu zabavu samo vridni ljudi. Ali, pul nas je nekoliko mački, pak bi bili i ti rado prišli. Tih, čitalnica ni htla. Pak, da se kontentaju, prišli su pred vrad od čitalnice, da biju nemir učinili. To im opeta ni šlo. Ča čuju, ča ne čuju, posli su Piskankantu, da učine šedutu i odluce, ča te storit. Vice Krstić — Štrigo je stavil tu propoštu: „Ala, dragi moji, ćemo svačesa pisat proti čitalnici va našoj „mačjoj“. „A ča češ

pisat rekal je Jakov Namazani — vero nimaš ča!“ „Ti si ledast, ne znaš, da si živ — odbrnil mu je oženjenog udovac spod ladonj — ter karta se punst pisat. Pogle nekoliko čakul, odlučili su, da će Vice Krstić — Štrigo, s pomoću oženjenog udovca, napisat artikl šior Lnije, da čo ga revidirat; Jakov Namazani pak, da ča svoju firmu pod artikl stavit. I ala su se dali na delo. Nekoliko dan kašnje, su taj vratikul — vima figura njihova — prineli va šedutu, da vide, su li svi zadovoljni. Neki su bili a neki ne, zač da se boje. Ali, svejedno poslali su ga. Matuljski maćak prijel ga je i napisal. Verujemo, da je on to drage volje storil, zač je jadan na Tinjanice od onda, ča su ga iz karoce činili stat, i da ni nekih bilo, bil bi slabo proša on i oni benasti Rukavčani, ki su šnjim bili. Pustimo to ča: Ča su pak napisali? A ča drugo nego laž. Najprvo su proti g. plovanu. E, dragi moji nić mu ne čete storit. Lažite koliko čete, on je i ostat ča tinjanski plovana, dokle ga bude volja. I ako ne budete pamet storili, čete se po sakrabsku opec, zač njegova pametne i dobre ovice ne škraju. Pazite se dok je vrime.

Meštri, e tim niste vridni, ča se ponanjanja tiče, vi i sva vaša kompanija s obermaćkom skupa, da im postole obrišete. Ste neki jadni, da kampanjloski diću uće sve; a najviše se bojite, da znaju računat. Zna se zač. Ki zaparaj, se tuti studiano? To Vas nije briga! Bite vajk rado dobro stali, a drugi neka za Vas delaju. Malo će van to durat. Ste počeli nazad hodit, kako i rak. Ča se gosp. Perića i drugih tiče, čete za prvoga drugde odgovarat, a drugi te vas pak drugaćije primit. Gospodina podeštata san na zadnje napisal, zač „dolce in fondo“ najviše ga imate proti njemu. I druge ste prijel najviše radi njega, zač su va dohren šnjim. Pišali ste mnogo laži proti njemu, svejeno mu niste storili do sada niš, i ne čete ni od sada. Magari da pišete čagod čete, on vas neće abadat, zač znajte, da bob, kad se ga va zid hiti, nazad odleti.

Škoda je toliko bilo napisat; ali, kada vajk išteju, mora im se nisto dati. Krivo je i to, ča su počeli „teta Jambrožiju“ kmetnot razdavat. Treba znati i to, da ju ovde dobivaju, više broja na jedanput i za niš, talijanaši, i to: Oženjeni udovac spod ladonj obrezovani od zada; i sin onoga, ki pada s postelje. Ki lip terno! — Za sada van je dosta ta medežija, drugiput ćemo vas još lopiše opisat. Da znaju i drugi ki ljudi ste. Drugoj velikoj šeduti (male šedute imaju svaki večer od 6 i pol do 9) bi bilo dobro, da pozovete Jadreta iz Kringe i Diga iz Hlistići, da ča pametnijega napišete.

Kupujte žigice
družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Domaće vesti.

Prijateljem našega lista. Bit će tomu jedno par meseci, da smo se odlučili štampavat naš „Narodni list“ i moramo reć, da smo jako zadovoljni s njegovim napredkom. Osobito nas veseli ljubav s kojom je naš narod primil naš list i to nas va neku ruku sili, da ga uzdržimo i za napreda. A mi moramo naš list napreda štampavat i zato, ča je on pravi glog v očijah onega Krstića, ki ne gleda nego kako bi zatrl naš rod, naše ime, našu domovinu. „Narodni list“ je Talijane i Talijanaše ubil va dušu — oni bi voleli vraga videt nego njega. Malo manj dve tisuće broji našega lista se razdeli svačega četvrtka mej naš puk — i svaki dan nam se javljaju novi predbrojnici i predplatnici. Ali to sve ni

dosta. Stampa je lista stoji puno beći a mi nimamo od nijedne strani nikakove druge pomoći, ako ne od našega naroda, ki s nami živi, misli i osjeća. Zato i postavljamo našim ljudem na srce, da nas podupru. List ne košta puno — samo 8 kruna na leto, a za siromašnije samo 4 kruna. More se plaćati i na tri meseca i na pol leta, kako je komu laglje! Zato ala korajto, neka svaki stori svoju dužnost, i neka se predplati na „Narodni list“. Valja naimo znat da svaka kruna, ka se da za naš list je jedna debela pljuska na obrzinu odpadnika Krstića. Želite li se osvetiti Krstiću, predplatite se na „Narodni list“ i znajte, da će to bit proti njemu najveća osveta. Drugo pustite nam.

† Dr. Karlo Dukić. Danas u 9 sati u jutro izpustio je u visokoj starosti od osamdeset i pet godina plemenitu svoju dušu vriedni starina liječnik Dr. K. Dukić. Bio je rođen Kastavac, pa premda nije otvoreno pripadao k našoj stranci, ipak je naginjao k nama više, nego li k našim protivnicima. Drugačije bio je vrlo ljubezan, svjestan i zdušan u vršenju svojega zvanja, pa je osobito sa svoje dobrote i čovjekoljubivosti bio na daleko poznat. Nije čudo, što ciele Volosko, gdje je pokojnik probavio dobar dio svoga života, tuguje za njim. Bog ga pomiluj i vječna mu uspomena u našem narodu.

Žalostan događaj va Lovrane. Sredu jutro na 6. o. m. bilo se već dobrano razdanilo, kada su se Piero Zahaj i Celestina akoržili, da njim još nima device. To njim se je nekako čudno učinilo. zač su bili navješni videt ju svako jutro rano va oštariju. Počekaju još neko vreme — a ono device ni ni. Nato su šli va kućicu, kađe je devica spavala. Ta kućica je malo dalje od oštarije, a razdijeljena je na dvoje: Z gora je kamarica, z dola je konobica, va kojoj Piero drži rakiju i spiriti. Kada li oni odpru vrata od konobice, a to ti na tleh raztegnjena brižna djevojka. Oni brzo skoče k njoj — i vide da je još duhata. Pošalju po doktora Lemešića, ki je obnešal, da joj je pulas jako slab i valje je videt, da ne će živet. I va istinu, već za podne tega istega dana je neboga djevojka umrla. Petak na 8. o. m. bila je va Lovrane suđbena komisyon, s dvemi dohtiri ki su nesrećnicu parali. Mi neznamo pravega uzroka smrti one djevojke, morda ju je smutil duh od onih spiriti li ki zna ča. Svakako je jako grdo od oneh nekih talijanskeh trubliki, ki su po Lovrane raztrubili takove stvari o tem da je upravo gnjusno čut. Namesto da mrtveh puste na miru, oni inventuju takove storije, da je prava sramota za ljude, ki se drže neč civilizani. Nego ča će te šperat od Talijani.

Izvanredna sjednica čitaonica „Zora“ u Opatiji obdržavala se je, kako već bijaše najavljeno prošle nedelje u 4 sata poslie podne. Na dnevnem redu bilo je više točaka, koje su se u glavnom ticala sakaših novouređenih društvenih prostorija. Razprava je zaslugom gosp. društvenog predsjednika, koji je sjednicu upravo uzorno vodio, tekla vrlo gladko i triezno. Pošto nam prostor ne dopušta, ma da i u izvadku probićimo tečaj te lepe sjednice, ograničit ćemo se samo na preporuku, koju je g. Ivan Fiamin u svom krasnom zaključnom govoru postavio na srec skupštinaru, biva, da se svim srecem i svom dušom zauzmu za to svoje dično društvo, za tu „narodnu tvrdjavu“, na koju je dušman već dugo jurišao, ali hvala Bogu bez uspjeha.

Konstantini je tužil voloskega pulicaja. A znate zač? Zato ča je na 16. febrara kada su Talijani imali tanac šal na Cernikovicu pitat ako imaju permes za tanac. Baram Konstantin kako alkokat bi moral mat, da se za svaki tanac mora imet permes i to tim više ča je raprezentanca pasano leto odlučila, da se za svaki tanac mora pitat licencu, sad bil tanac javni ale privatni

Po tem nebi pulicaji smeli nanke svoje službi vršit, samo da se ne zamere podešite in erba Nego i proti Konstantinu su dve tužbe sle na sud pak čemo videt ako će obvaljat zakon ale ne. (Va zadnji hip smo doznali, da je prokura va Trste odbila tužbu Konstantinovu, i pronašla, da se proti pulicaju ne postupa, zač da ni kriv. Tako je i šior Konstantini ostal z dugim nosom.)

Maš domaći sraab. Tuži nam se prijatelj, da je v Opatije još nekoliko ljudi a med temi i neke ženske, kem su vavek i posvuda Hrvati na želudce (stumihle). Ovaj put nećemo za njihovu sramotu spominjat ki su to — nego čemo im ove reč: Kad nebi bilo nas, ki smo Hrvati (zač po zajlike drugo nemozmo bit) nebi se već znalo ni za našu ni za njihlu starinu, ni za naš materinski zajlik hrvatski nebi se znalo već ni za grobi od našeh pokojneh. Mi smo to očuvali našoj deca, kako sladak spomen na lepa stara vremena, a oni te pak, ako Bog da, pustit svojoj dece, da oni to i dalje za mladje očajuju. Po njih nebi već svega tega bilo, ne bi mali ni čuvat ni branit, zač ne znaju ča je naše, ne znaju ča su, ni čigovi su. Govora hrvatski — a nete bit Hrvati — misleć, da te storit nam dešpet a ne znaju brižni, da s tem celem svetu pokazivaju, da su još jako zada zapućeni. Njim se more drito reć, da imaju oči a ne vide, da imaju uši a ne čuju. Mi tem ljudem i ženam poručujemo, da neka budu već jedanput pametni, neka ne pljuvaju u zrak, pak da njim nazad na obraz pada.

Ov put samo ovako, a drugi put će rabit kolčić. Ne čemo gledat ni Petra ni Pavla ni Belku ni Cernku, nego pucaj Nas, ki već hvala Bogu znamo ča smo, pustite na mire i molite Boga, da vam Bog razsvietli pamet, pak da i vi pridete do toga spoznanja.

Talijanski Galateo. Kad su ono još bili izbori za petu kuriju šla je jedna gospa na Voloskem, ka je od dobre domorodne familije storit vižitu nekem gospam na Voloskem, ke se deržu da su Talijanke „puro sangue“, za svem tem da je stareja zgojena va Leprince, a mladja na Voloskem. Valje su te dve fine i ednkane gospe Talijanke počele onoj ka njim je prišla vižitu storit, svo zlo rigat proti Hrvatom ili „šćavom“ kako one Slovincu zovu, da su „šćavii“, „vilani“, „ignoranti“, „rozzi“, i ča ti ja znam ko zlo a nisu ni pomislile, da je otac od te gospe čestiti Hrvat ali Slovinc, da je stareja od njih rojena va Leprince, da ju je zigijil jedan poj, ki je bil z dušom i s telom Hrvat ali Slovinc, ča je svejeno. Te fine Talijanske gospe su tako nezahvalne, da pljuvaju na onega ki njim je najveđe dobro storil, da mraze svoj rod i zajik. One misle, da ako su bile jednaput va Rovinje, kađe ženske po kuntradah jedna drugoj šenci ubijaju i kađe tovari s ponestri na tretem podu tule da su svoju hrvatsku leprincečku krv promienile s talijanskum. Oh che oche!

Zač voloske Talijanke ne gredu va crekav. Na Voloskem Vam je nekoliko bedasteh ženskeh, ke misle da će valje postat „dame de korte“ ako zataje svoj materinski zajlik i ako se drže da su Talijanki. Mane se te ženske paraju kako on gavran, ki je na se navukal paunovo perje, pak je mislel da će ga celi tičiji svet držat za pauna. Te neke po sile Talijanke nete nanke da gredu va volosku crekav, zač da se te samo ne piva i ne moli sve po latinsku, nego i nekoliko po hrvatski, po našu starinsku. Ala su bedaste. Ča se vraga zgubljuju na Voloskem. Neka gredu v Italiju, tamo te imat dosti talijanskeh popi.

Trgovina bez patente. Štovani gosp. urednik. Lepo vas molim, da mi tiskate u vašem tepem listu, ki brani naš narod i naš sladki hrvatski jezik, ovu moju malu tužbu. Vidim svaki dan divi dvojke mošćeninki — Talijanke i talijanskego vojvodu Žižu i njegovu milostivu Žilicu koji prodaju ribu bez patente. Molim, da se to dade napravo, i da oni ki su za to zvani dobro paze, ki ima i ki nima patente za svoju trgovinu.

Mladitrgovaca.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. Na 3. o. m. sabralo se je va oštarije g. Josipa Frola va Jušičih 1 krunu i 36 filira za licitiran jedan fulminant, s kem su mladici va Jušičoh važgali „Tetu Jambroziju“. — Va istoj oštarije sabralo se je ta dan mej mladici Jušičih 1 krunu 78 filira. — Gospa Meta Tomašić z Voloskega dala nam je za istu družbu 2 kruna. — Nadalje primili smo od g. Jurja Željavić, Restaurant Tirolese na Rieci 2 kruna. Za podružnicu iste družbe u Veprincu sakupilo se: 1.) kod havelodskog stola ostatak od računa 3 kruna. 2.) kod burskog pjevačkog stola na predlog Antona Hlanuda za jednu oštećenu bocu 3 kruna, 2 helera. 3.) na predlog gg. Ivana Hlanuda i Frana Korica za dve izlicitirane virjinje 3 kruna 31 heler. 4.) kao ostatak računa 83 helera. Novac od 1) — 4) bio je izručen blagajniku u Veprincu. Živili.

Od prodaje fulminanti dobila je družba sv. Cirila i Metoda va sameli šest meseci 2 tisuće 255 kruna i 32 helera. Bila bi dobila još 3 helera i pol, da ni Krstić zabranil svojim mačkom kupovat družbini fulminanti. Nego naša će se družba volj kako tako pasat i bez oneh brežanskeh i rukavaškeh 3 heleri i pol, a mi preporučujemo svim našim prijateljem, da va svakoj butige, va svakoj oštarije i kafetarije zahtjevaju samo družbini fulminanti. Va isto vreme preporučujemo našim dragim čitateljicam, da i one va svojeh kućah rabe samo fulminanti za družbu. Tako valja — samo napred za našu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru.

Mužka i ženska podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru va Veprincu, držati će dne 17. marča u 3 sata i pol za podne u kući gospodina Ivana Blagara svoju redovitu glavnu skupštinu sa sledjećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Izbor novoga odbora. 5. Slučajnosti. — Preporuča se svim tamošnjim rodoljubom, da dođu u koliko većem broju na tu skupštinu.

Veprinae, dne 10. marča 1901.

Od bor.

Riva va Zertu. Naša občina je dosti velem stroškom storila va Zerte v Opatije lepu rivu, ka more služit na čast svakem portu. — Kad je riva bila storena pomorska oblast je rekla, da je jedan del prostora na rive od pomorske oblasti a drugi od občine. — Občina je na to pristala. — Nego na erarskem dele rive va Zerte su sada takove školje, da kad malo dažji nastanu pravi kalic i va keh ostane vođa dokle zasmrdi i samo fale još žabi kreketuše da postanu prave bare. — Nijedan od pomorske oblasti se ne brine, da bi te školje malo poravnal da ne budu već na rive kalic ni žabe. — Preporučujemo ovu stvar slavnoj pomorskoj vlade va Trstu.

Ungaro-Croata i naši barkarioli. Kada pride vreme, da je v Opatije malo više furešt oputa neznamo ki ale on židov, ki je pul Nagel i Wortmana v Opatije al direkcija ungaro-croate odluč, da bude svaki dan kada je lepo vreme izlet iliti „gita“ z vaparom od ungaro-croate. Mi nimamo niš proti tomu da ungaro-croata dela svojemii vapori „giti“ iz Opatije, nego nam se čini, da ni ni pošteno ni pravo, da se te „giti“ delaju vavek. Z vaparom od „giti“ gredu skoro svaki dan svi furešti ča a opatjski barkarioli ki placaju patenti moraju za njimi gledat. I radi tega se barkarioli opatjski tuže i pravo imaju. Ne samo da se barkarioli tuže nego i drugi industrijalci v Opatije i kavanari restauratori, fjakeri i drugi, ki nimaju nikakovega dobitka ako svi furešti skoro svaki dan gredu z vaparom na „jitu“. Nam se čini kako da bi ungaro-croata htela imet sve a drugi niš. Nego to ni pravo! Trebe živet i pustit živet! Zato mi preporučujemo direkciji ungaro-croate, da u buduće nečini izlete svaki dan va šetmane, nego dva ale tri puti i neka pusti živet i naši barkarioli. — Svakemu ča je pravo!

Pikaroba in trionfo. Petak na 8. o. m. prišal je Pikaroba van z hôtel Virant na Voloskem. Dočekal ga je Dalmatinac Puović i peljal ga je kako jednega generala ki je neprijatelja potukal, s karocin va Lovran.

Va Lovrane ih je dočekata „Fameja“ „in abito de gala“. Gran baci ed abbracci. — Svaki ga je neč otel pitat: *E, come te jera? Te jera fredo? Come te jera manjar? Tu mane come ti ze palido! Mostra la lingua!* Jumanane, come te se sporca. Subito prendi un salamaro. Sinjor Puović la ringraziamo. La venja con noi. I šal je s njima. Neznam ki se more s kem bolje dićit, dal Puović's Pikarobom al Pikaroba s Puovićem.

Svega po malo.

Krstić va barufe. Ki bi bil rekai, da Krstić, jedan duhtar, inteligentna persona zna onako barufu delat i to va jednoj oštarije? Ma intanto se je to dogodilo i to v Reke. — Dopoljal ti je to jednu sobotu na štačion v Reke jednu vreću onih „mašjeih“. Tamo se je našal jedan naš čovek ki je počel neč govorit od „teti Jambrozije“ (kako se već posvuda sada „Mađa“ zove). Krstić je znal da gre to na njega, pak je prošil jednega pulicaja, da tega čoveka dežarma kako da je kakov lopov — nego pulicaj ga je odpravil kako je i pravo imel. — Onputa je šal Krstić za tem čovekom va jednu oštariju i počel se tamo s njim tući. — Na jednaput zmel je Krstić iz žepa jednu bocu crnila, da će ju bitit na tega čoveka, pak se je sam polel s crnilom tako da je vas ocerljen šal svojoj Jambrozije. Ki zna ča mu je rekla kada ga je videla onako mškaravenega? Pak da se ni za smet? Ma kako zna Krstić klet kako i najprostoji čovek. — Na kraju ga je on naš čovek tako osapunal, da se neče drugo podufat prit va onu oštariju. — Drugu sobotu se je bal prit tamo pak na mesto poč doma na 7 i pol ur, šal je na 5 ur. — No Krstiću čemo se još videt ako Bog da.

Josip Sušanj.

Iredentisti va Puli. Četvrtak, na 28. febrara o. l., našli su spomenik (monument) admirala Tegetofa va Pule z jednim javorikom na sabije i z jednim tabelom od lati obesenom oko vrata. — Kako se govori to lepo delo storili su Krstićevi prijatelji puležanski talijanski iredentisti. Talijani Istru ne moru nikako pozabit da je Tegetof pod Visom potukal Talijansku mornaricu, ka je htela našemu cesaru Dalmaciju zet.

Kongres slavenskih novinara. Primili smo od odbora za saziv III. kongresa slavenskih novinara u habsburškoj monarkiji poziv na taj kongres, koji će se obdržavati o Vazmu dne 8. aprila i sledjećih dana u gradu Dubrovniku u Dalmaciji. — Ako nam bude ikako moguće mi čemo se tomu pozivu odazvati.

List „Avanti“ va Trste. Va Trste izhaja jedan talijanski list imenom „Avanti“ kega izdava neki Riccardo Camber. — Taj list va svakem svojem broje prikazuje sveta gerde sleparije i porkarije ke Talijani va Trste na škodu i sramotu celega sveta delaju. Radi tega ga Talijani a najviše talijanski židovi ki su va Trste prava kuga, na najgrđji način proganjaju. — Hteli bi najme da ga nijedan ne čita, da se nigdere ne prodava samo da ljudi ne spoznaju istine. Upravo tako delaju mački z „Narodnem listom“. Ki će doznat talijanske sleparije neka čita „Avanti“.

I istarska

radionica opanaka

Podpisani preporuča sl. p. n. obćinstvu svoje bogato obskrbljeno skladište svake vrsti opanaka, koje rasprodaje na veliko. Naruče po mjeri izvadaju se točno i solidno.

Umjerene cene. Bez konkurencija.

Mirko Vukelić
VOLOSKO (Istra).